

6. c (katjusa.rucigaj@guest.arnes.si)

Dragi šestošolci!

V tem tednu bomo začeli z 8. poglavjem v delovnem zvezku. Spoznali boste, kaj je opis naravnega pojava ter kaj sta vzrok in posledica. Modro obarvano besedilo si zapišite ali nalepite v zvezek, rešitve nalog pa najdete na koncu te priloge.

Dela v delovnem zvezku je manj, ker boste poleg običajnega dela v tem tednu opravili tudi delni kulturni dan, povezan s pisateljem, dramatikom in pesnikom Ivanom Cankarjem – »Postaje Cankarjevega življenja«. Vsa navodila o kulturnem dnevu najdete v dodatni prilogi z naslovom »Delni kulturni dan za 6. razred«.

Še naprej me obveščajte, kako vam gre, kje se pojavljajo težave in kako ste zadovoljni s svojim znanjem. Če česa ne razumete, se mi obvezno oglasite z vprašanji. Ne pozabite mi poslati nalog, ki mi jih še niste, najkasneje do 24. maja pa pričakujem vaše opravljene naloge v zvezi s kulturnim dnevom.

Lepo vas pozdravljam!

Vaša učiteljica Katjuša

NAVODILA ZA DELO OD 18. 5. DO 22. 5. 2020

• Verjetno ste se že kdaj vprašali, kako/zakaj nastanejo mavrica, vulkan, strele ipd. Takim pojavom rečemo naravni pojavi, lahko pa jih tudi opišemo. V zvezek zapišite naslov in razlago (modro obarvano besedilo):

OPIS NARAVNEGA POJAVA (DZ str. 82–88)

Opis naravnega pojava je besedilo, s katerim prikažemo ponavljajoči se naravni pojav (npr. nastanek potresa, dežja, zvezdnega utrinka, mavrice, vulkana, cunamija, severnega sija ...). V opisu naravnega pojava povemo, KJE pojav nastane, KAKO nastane in KAKO poteka ter KAJ povzroči. Glagoli so v sedanjiku, saj gre za brezčasnost (pojav se lahko pojavi kadar koli).

Po zapisu razlage preberite še razlago v okvirčku v DZ str. 87 in podčrtajte bistvo. Nato se lotite branja besedila o vetru (DZ str. 82–83) in reševanja nalog o opisu naravnega pojava (**delovni zvezek str. 82–88/naloge 1–20**). Ni potrebno narediti nalog str. 85/11., 87/18. ter 88/Samostojno delo. Svoje odgovore **preverite v rešitvah**, ki jih najdete na koncu te priloge ali pa na povezavi Mladinske knjige https://www.mladinska.com/sola/ucbeniki_mkz/resitve-nalog pod zavihkom 6. razred: Slovenščina 6, samostojni delovni zvezek 2. del (na straneh 33–36).

• Z opisom naravnega pojava sta tesno povezana vzrok in posledica. V zvezek zapišite naslov in razlago (modro obarvano besedilo):

VZROK IN POSLEDICA (DZ str. 88–92)

- **Vzrok** izražamo z besedo KER.

Npr.: *Ker sem padel*, me boli noga. (*vzrok* moje bolečine je padec/to, da sem padel)

- **Posledico** izražamo le z besedo ZATO (pazi, ne z besedami ~~ZATO~~-KER ali ~~ZATO~~-DA).

Npr.: Padel sem, *zato* me boli noga. (*posledica* mojega padca je to, da me boli noga)

Pazi: Če vzrok pretvorimo v posledico (ali obratno), zamenjamo levo stran povedi z desno.

Npr.: vzrok: Nosim mavec, *ker* sem si zlomil roko. posledica: Zlomil sem si roko, *zato* nosim mavec.

Po zapisu razlage preberite še razlago v okvirčku v DZ str. 91 in v njej podčrtajte bistvo. Nato se lotite branja besedila o burji (DZ str. 88–89) in reševanja nalog o vzroku in posledici (**delovni zvezek str. 88–92/naloge 1–7**). Ni potrebno rešiti nalog str. 90/2.č, 91/5. (92/7. pa lahko popravite kar v DZ). Svoje odgovore **preverite v rešitvah**, ki jih najdete na koncu te priloge ali pa na povezavi Mladinske knjige https://www.mladinska.com/sola/ucbeniki_mkz/resitve-nalog pod zavihkom 6. razred: Slovenščina 6, samostojni delovni zvezek 2. del (na straneh 36–37).

REŠITVE: DELOVNI ZVEZEK: NARAVNI POJAVI MED NAMI – VETER RAZGRAJAČ, VETER POMETAČ

- 1. naloga:** Kje? (V reviji) Moj planet/V Mojem planetu (na str. 11, 12) Kdaj? (V juliju) 2012
- 2. naloga:** Moj planet je časopis, ki izhaja vsak dan/revija, ki izhaja vsak teden/knjiga, ki jo je izdala Mladinska knjiga/revija, ki izhaja enkrat na mesec.
- 3. naloga:** V leksikonu./V Andersenovi pravljici Veter./V enciklopediji./V učbeniku za naravoslovje./V učbeniku za matematiko./V reviji Otrok in knjiga./V časopisu Delo.
- 4. naloga:**
 A Vsem, ki obiščejo spletno stran z vsebino o vetru.
 B Vremenoslovcem, ki morajo vsak dan napovedovati vreme.
 C Športnikom, ki jih pred tekmo skrbi hitrost vetra.
 Vsem, ki želijo izvedeti kaj več o vetru.
- 5. naloga:** Veter je mirovanje zraka./Veter je naravno gibanje zraka./Veter je umetno gibanje zraka./Veter je viharjni pojav na Zemlji./Veter naredi zamenjavo toplega in hladnega zraka./Veter povzroči hladen zrak./Veter povzroči dvigovanje toplega zraka./Veter nadomesti topel zrak./Globalni vetrovi se pojavijo na manjšem področju./Globalni vetrovi se pojavijo na katerem koli področju./Globalni vetrovi se pojavijo na ogromnih razdaljah./Konjske tišine imenujemo konje, ki tiho vlečejo voz./Konjske tišine imenujemo stopinje geografske širine./Konjske tišine imenujemo območja, kjer ni vetra.
- 6. naloga:** *Po smislu, npr.:* Veter nastaja zato, ker se začne topel zrak dvigati, nadomesti ga hladnejši in to zamenjavo obeh zrakov naredi veter.
- 7. naloga:** Veter piha s kopnega na morje ponoči (ko se kopno hitro ohladi), podnevi/čez dan pa piha z morja na kopno (kopno se segreje hitreje kot morje).
- 8. naloga:**
 dnevni vetrovi – Vetrovi pihajo enkrat v eno smer, drugič v drugo.
 globalni vetrovi – Vetrovi pihajo na ogromne razdalje, pomagajo ustvarjati različna podnebja.
 burja, fen, jugo – Pihajo le na določenem območju.
- 9. naloga:**
 burja: Med vrtinčenjem sunki juga lahko podirajo tovornjake, pa tudi ljudi.
 jugo: Povzroči razburkano morje, ki lahko ob plimovanju preplavi obalo.
 krivec: Povzroči neprijetne zimske temperature.
 fen: Topi sneg, ki lahko povzroči številne plazove.
- 10. naloga:** Za območje brezvetrja je značilno, da tam veter sploh ne piha/da vetra ni.
- 12. naloga:**
 ekvator umišljen krog na zemeljski površini, ki deli Zemljo na severno in južno polovico
 pol točka na zemeljski površini, skozi katero gre zemeljska os
 plimovanje izmenično naraščanje in upadanje morske gladine
- 13. naloga:** *Po smislu, npr.:*
 Povedali so mi, da moram pešačiti do vasi še uro in pol.//Sosed na fakulteti študira že pol večnosti. (zelo dolgo)//Maj je mamico poslušal samo na pol. (nepazljivo)//Ura je pol treh.// Torto sem prerezal na pol.
- 14. naloga:** *Tri pare protipomenk od:*
 se ogrevajo – se ohlajajo; lažji – težji; topel – hladnejši; kopno – morje; ponoči – čez dan
- 15. naloga:**
Kje nastane veter?	(Veter nastane) v naravi.
Kako nastane?	Veter nastane tako, da naredi zamenjavo med lažjim, toplejšim zrakom in težjim, hladnejšim.
Kako poteka?	Piha vedno v isti smeri.
Kaj povzroči?	Prevrčanje tovornjakov, razburkano morje, močno plimovanje, poplavljanje obal, neprijetne zimske temperature, taljenje snega, sprožanje plazov.

16. naloga:

a) Vetrov, ki **pihajo** po površju, pogosto **ne moremo** predvideti, **obstajajo** pa vetrovi, ki **pihajo** vedno v isti smeri. Na območjih ob ekvatorju, kjer **je** toplo vse leto, **se** zrak **dviga** in **potuje** proti severu, kjer **je** hladneje. Spotoma **se** zrak **ohladi** in ponovno **spusti** proti površini Zemlje.

b) predvideti (nedoločnik prepoznamo po končnici –ti)

c) (Glagol v neosebni glagolski obliki se imenuje) **nedoločnik**.

č) Glagoli so v različnih glagolskih časih.

Vsi glagoli so v sedanjiku.

Vsi glagoli so v ednini.

Nekateri glagoli so v ednini, nekateri v množini.

En glagol je v 1. osebi, drugi so v 3. osebi.

Vsi glagoli so v 3. osebi.

Vsi glagoli so v trdilni obliki.

Eden od glagolov je zanikan.

Nekaj glagolov ima tudi besedico se. (To so trije glagoli: se dviga, se ohladi, se spusti – pri glagolu se spusti besedica »se« ni zapisana zato, da se ne ponavljamo, saj smo jo zapisali že pri prejšnjem glagolu.)

Dva glagola imata tudi besedico se.

17. naloga:

A Časopisni članek o vetru.

B Opis naravnega pojava – vetra.

C Javno obvestilo o nevarnosti vetra.

Č Pripoved o doživljanju hudih sunkov vetra.

19. naloga: *Po smislu, npr.:* Vetrovi najpogosteje nastanejo v naravi. Pozor, sunki vetra bodo presegali hitrost 100 km/h! Kateri vetrovi so globalni vetrovi?

20. naloga: *Po smislu, npr.:*

Kaj povzroča veliko škode na stavbah? Potres.

Kje reke nevarno naraščajo in gredo iz svojih strug? Pri poplavi.

Kdaj lahko padajoče kamenje ogroža hiše? Ob podoru.

Kaj se pojavlja v Sloveniji vsakih nekaj let in povzroča gospodarsko škodo? Žled.

Zakaj je imel oče poškodovan avto? Zaradi toče.

REŠITVE – DELOVNI ZVEZEK: VZROK IN POSLEDICA

1. naloga: *Tri posledice od:* prevračanje tovornih vozil s ponjavami, uničevanje pridelkov, osušena tla, nastanek zametov

2. naloga:

a) Ker je burja obračala puščice Evgenijevim vojakom, so bili ti v slabem položaju in so bitko izgubili.

b) Z delom povedi, ki se začinja s *ker*, je izražen pogoj/posledica/vzrok/čas.

c) Zaradi obračanja puščic Evgenijevim vojakom so bili ti v slabem položaju in so bitko izgubili.

3. naloga:

a) Ker v Vipavski dolini burja pogosto zelo močno piha, rastejo drevesa postrani.

Pozimi nastajajo snežni zameti, ker močan veter prenaša velike količine snega.

Ker Vipavci dobro poznajo moč burje, imajo na strehah hiš kamenje.

b) Močan veter pozimi prenaša velike količine snega, zato nastajajo snežni zameti.

Vipavci dobro poznajo moč burje, zato imajo na strehah hiš kamenje.

c) Del povedi, ki se začinja z *zato*, izraža vzročno/pogojno/posledično/časovno/namerno razmerje.

4. naloga:

Burja je Evgenijevim vojakom obračala puščice, zato so bili vojaki v zelo slabem položaju.

Prestrašeni vojaki so bili zaradi vračajočih se puščic zmedeni, zato so bitko izgubili.

Bitka pri Mrzli reki je bitka za krščanstvo v Rimskem imperiju, zato so krščanstvo priznali kot državno vero.

Teodozij je zmagal s pomočjo burje, zato je bila ta bitka zelo nenavadna/zato je bil nad burjo zagotovo navdušen.

6. naloga:

V Vipavski dolini piha zelo močna burja do 42 dni letno, zato so je tamkajšnji prebivalci povsem navajeni.

Sunki burje na Vipavskem zaustavijo promet, zato so ceste na Vipavskem večkrat zaprte.

Burja večinoma piha s severa, zato tudi v svojem imenu nosi izraz za sever.

7. naloga: - Cesta skozi Vipavsko dolino je spet zaprta, ker tam piha močna burja./Skozi Vipavsko dolino piha močna burja, zato je cesta tam spet zaprta.

- To pomlad je burja še posebej pogosta, zato se kmetje bojijo za cvetoča drevesa. (pravilna poved)

- Domačinov burja v vsakdanjem življenju ne moti, zato je skorajda ne opazijo. (pravilna poved)

- Rimljani burjo ohranjajo v lepem spominu, ker jim je uspelo zmagati.

- Burja dela škodo, ker odnaša večje količine zemlje.